

3. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ КУЛЬТИВУВАННЯ *IN VITRO* ЦІННИХ ЛІКАРСЬКИХ РОСЛИН РОДУ *ARNICA L*

Зелінка С.М. - студентка 2 курсу

(Тернопільський державний педагогічний інститут)

Науковий керівник: к.б.н., доц. Трофим'як Т.Б.

Рослини роду *Arnica L* (родина *Asteraceae*) відомі давно і широко використовуються в народній та сучасній медицині як кровоспинний, протизапальний, жовчогінний, холеспазматичний та заспокійливий засіб. З 32 видів роду *Arnica L.* в Україні в природних умовах зростає лише один вид - *Arnica montana L.* Зустрічається він переважно в Закарпатті та Прикарпатті.

Ресурси рослин роду *Arnica L.* обмежені, агротехніка культивування досить утруднена: вимагає умов, які близькі до їх біологічних потреб.

Одним із шляхів вирішення проблем культивування *A. montana L.* є спроба розмноження її в культурі *in vitro*.

Нами була досліджена можливість мікроклонального розмноження *A. foliosa L.* та *A. montana L. in vitro*, тобто розмноження за допомогою мікроклонів (мікрочеренків). Ця технологія має ряд переваг порівняно з традиційними способами розмноження рослин.

По-перше, це дає можливість отримувати із однієї рослини десятки, сотні тисяч аналогічних рослин. По-друге, за допомогою мікроклонального розмноження рослин здійснюється омолодження рослин. По-третє, мініатюризація процесу дає економію площ. Нарешті, мікроклональне розмноження рослин здійснюється з метою їх оздоровлення.

В результаті проведеного дослідження було виявлено, що проліферація пагонів найкраще спостерігалась при висадці листових черешків *A. foliosa L.* і *A. montana L.* на середовище регенерації (модифіковане середовище Гамборга-Евелєга, концентрація фітогормонів: Кінетин - 0,2 мг/л; нафтилоцтова кислота - 0,5 мг/л). Коефіцієнт розмноження - 1:4,5. Утворені пагони рослин роду *Arnica L.* висаджували на модифіковане середовище по пропису Мурасіге і Скуга без фітогормонів для стимулювання утворення коренів. Після укорінення рослини поміщали у ґрунт, де спостерігався їх задовільний ріст.